

วันไหว้ครู? เมื่อครั้งวันวาน...และวันใกล้ถึงนี้

นำเสนอเมื่อ : 20 พ.ค. 2552

วันไหว้ครู... เมื่อครั้งวันวาน...และวันใกล้ถึงนี้

เดือนมิถุนายนวนเวียนมาถึงอีกครั้ง บรรดานักเรียนทั้งหลายคงจำกันได้ดีว่า วันพฤหัสบดีแรกของเดือนมิถุนายน จะเป็นวันไหว้ครู ซึ่งตามโรงเรียนต่างๆ ก็จะมีพิธีการระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์.... ซึ่งวันนี้เราจะพาไปทำความรู้จักกับการไหว้ครูแบบดั้งเดิมในสมัยโบราณ ... สวนจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันหรือไม่ อย่างไรนั้นลองไปอ่านดูกันเลยคะ

การเตรียมพานไหว้ครู

สมัยก่อน ครูประจำชั้นของแต่ละห้องจะคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีและมีมารยาทเรียบร้อย ผู้ชายหนึ่งคนและผู้หญิงหนึ่งคนเป็นตัวแทนนำพานดอกไม้ไปไหว้ครู และในเย็นวันพุธจะมีการแข่งขันทำพานไหว้ครูในวันพฤหัสบดี นักเรียนคนใดจะต้องนำอะไรมาโรงเรียนบ้าง เช่น

บางคนมีพานเงินหรือพานแก้วก็จะเป็นคนเอาพานมา บางคนเอาทรายหรือดินเหนียวมาใส่พานเพื่อปักดอกไม้ บางคนตองเอารูปเทียนมา ส่วนนักเรียนที่เหลือให้ไปช่วยกันหาดอกไม้มา โดยมีดอกไม้ที่กำหนด คือ ดอกมะเขือ หนุ่ญาแพรก ดอกเข็ม และดอกไม้อื่นๆ เป็นต้น

ตอนเช้าตรู่วันพฤหัสบดีซึ่งเป็นวันไหว้ครู เด็กๆ จะไปโรงเรียนเช้าเป็นพิเศษ เพื่อไปช่วยกันจัดพานดอกไม้ ซึ่งอาจมีการปัก ดอกบานไม่รู้รุ่ย ดอกดาวเรือง ดอกกุหลาบบาน และแซมด้วยหนุ่ญาแพรกและดอกมะเขือ โดยที่พานดอกไม้นี้เด็กนักเรียนหญิงจะเป็นคนถือ ส่วนเด็กผู้ชายจะถือรูปเทียนและช่อดอกไม้ (ช่อดอกไม้หมายถึงดอกไม้ที่หาได้แล้วเอามัดมารวมกัน แซมด้วยหนุ่ญาแพรกและดอกมะเขืออีกเช่นกัน)

จะเห็นว่าพิธีไหว้ครูแต่โบราณไม่มีพิธีรีตองมากนัก แต่มีความหมายแฝงไว้มากมาย คนโบราณเป็นนักคิดจะทำอะไรก็มักจะถูกเป็นปริศนาที่ลึกซึ้งเอาไว้เสมอ ในพิธีไหว้ครูก็เช่นเดียวกันเครื่องสักการะที่ใช้ในการไหว้ครูนั้น นอกจากรูปเทียน แล้วยังมีข้าวตอก ดอกมะเขือ ดอกเข็ม และหนุ่ญาแพรก ซึ่งเป็นของหางายและมีความหมาย ดังจะ กล่าวต่อไปนี้...

ความหมายของดอกไม้ต่างๆ ที่นิยมใช้ในการไหว้ครู

ดอกมะเขือ เป็นดอกไม้โน้มต่ำลงมาเสมอ ไม่ได้เป็นดอกไม้ที่ชูขึ้น คนโบราณจึงกำหนดให้เป็นดอกไม้สำหรับไหว้ครู ไม่วาจะเป็นครูดนตรี ครูมวย ครูสอนหนังสือ ก็ให้ใช้ดอกมะเขือนี้ เพื่อศิษย์จะได้อ่อนน้อมถ่อมตนพร้อมที่จะเรียนวิชาความรู้ต่างๆ นอกจากนี้มะเขือยังมีเมล็ดมาก ไปงอกงามไต่ถายในทุกที่ เช่นเดียวกับหนุ่ญาแพรก

หนุ่ญาแพรก เป็นหญ้าที่เจริญงอกงาม แพร่กระจายพันธ์ ไปได้อย่างรวดเร็วมาก หนุ่ญาแพรกดอกมะเขือจึงมีความหมายขอรนเรณอยุ คนโบราณจึงถือเอาเป็นเคล็ดว่า ถ้าใช้หนุ่ญาแพรกดอกมะเขือไหว้ครูแล้ว สติปัญญาของเด็กจะเจริญงอกงามเหมือนหญ่าแพรกและ ดอกมะเขือนั่นเอง

ดอกเข็ม เพราะดอกเข็มนั้นมีปลายแหลม สติปัญญาจะได้แหลมคมเหมือนดอกเข็ม และก็อาจเป็นได้ว่า เกสรดอกเข็มมีรสหวาน การใช้ดอกเข็มไหว้ครู วิชาความรู้จะให้ประโยชน์กับชีวิต ทำให้ชีวิตมีความสดชื่นเหมือนรสหวานของดอกเข็ม

ฟังเพลง ครูในดวงใจ <http://www.youtube.com/watch?v=ls9h9HC7uz0>

ขอบคุณที่มาข้อมูล